PROCES -VERBAL nr. 1

al ședinței

a Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud (CRD Sud)

23 ianuarie 2020 *or.Cimișlia*
ora 14.00

Prezidează: ***Dna Maria Culeșov,*** director Agenției de Dezvoltare Regională Sud.

Total membri ai CRD Sud: 28 persoane
Prezenți: 28 persoane.

Invitați:

Dl Dorin Andros, Secretar de Stat;
Dl Igor Malai, Șef Direcția politici de dezvoltare regională;
Reprezentanții GIZ Moldova;
Reprezentanții "Media TV Cimișlia".

Dna Maria Culeșov, director Agenției de Dezvoltare Regională Sud a salutat prezența și a prezentat ordinea de zi a ședinței ordinare CRD Sud.

Ordinea de zi:

I. **Cu privire la politica dezvoltării regionale și rolul CRD Sud în procesul decizional**
II. **Cu privire la desemnarea președintelui și vicepreședintelui Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud**
III. **Cu privire la desemnarea reprezentantului sectorului privat în Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale**
IV. **Cu privire la audierea Raportului de implementare a Strategiei de Dezvoltare Regională Sud pentru anul 2019**
V. **Cu privire la aprobarea Planului de implementare a Strategiei de Dezvoltare Regională Sud și activității operaționale a Agenției de Dezvoltare Sud pentru anul 2020**
VI. **Cu privire la proiectul „Modernizarea Serviciilor Publice Locale"**

Dna Maria Culeșov, director ADR Sud, a oferit cuvântul dlui **Dorin Andros**, Secretar de Stat.

Dl Dorin Andros a salutat prezența și a menționat, că este o zi deosebită, și astăzi are loc prima ședință de constituire a Consiliu Regional pentru Dezvoltare Sud. Dl Andros a încurajat pentru implicarea activă a tuturor membrilor Consiliului în procesul de realizare a politicii de dezvoltare regională. Totodată, Secretarul de Stat a declarat, că politica de dezvoltare regională constă în realizarea dezvoltării social-economice echilibrate și durabile pe întreg teritoriul Republicii Moldova, prin corelarea eforturilor în cadrul regiunilor de dezvoltare. Consiliul Regional pentru Dezvoltare Sud este responsabil de implementarea politicii de dezvoltare regională în regiune și de aprobarea documentelor strategice în domeniu și a Planurilor de acțiuni pentru implementarea acestora.

I. S-a examinat:

I. Cu privire la politica dezvoltării regionale și rolul CRD Sud în procesul decizional

Dna Maria Culeşov, director ADR Sud, a prezentat informaţia despre politica dezvoltării regionale şi rolul CRD Sud în procesul decizional.

- Dezvoltarea regională urmăreşte impulsionarea şi diversificarea activităţilor economice, stimularea investiţiilor în sectorul privat, contribuţia la reducerea şomajului şi nu în cele din urmă îmbunătăţirea nivelului de trai. Pentru a putea fi aplicată politica de dezvoltare regională în Republica Moldova s-au înfiinţat şase regiuni de dezvoltare, care cuprind tot teritoriul ţării.
- Regiune de dezvoltare – unitate teritorială funcţională ce reprezintă cadrul de planificare, evaluare şi implementare a politicii de dezvoltare regională.

Modul de functionare al CRD Sud

- Şedinţe ordinare trimestriale
- Şedinţe extraordinare:
  - la solicitarea preşedintelui CRD;
  - la iniţiativa CNCDR;
  - la iniţiativa Agenţiei de Dezvoltare Regională;
  - la solicitarea unei treimi din numărul total de membri ai CRD

* Prima şedinţă a CRD este prezidată de reprezentantul MADRM până în momentul numirii in funcţie a preşedintelui Consiliului

Invitaţia de participare la şedinţă şi documentele relevante se transmit membrilor Consiliului Regional cu cel puţin 15 zile înainte - în cazul şedinţelor ordinare şi cu cel puţin 3 zile înainte - în cazul şedinţelor extraordinare.

Şedinţa este deliberativă dacă este prezentă majoritatea membrilor permanenţi ai Consiliului Regional (cel puţin 50 la sută plus unul).

În cazul în care la şedinţa Consiliului Regional nu este prezentă majoritatea membrilor Consiliului, şedinţa este amânată şi, în timp rezonabil, se convoacă o nouă şedinţă.

În caz de indisponibilitate, membrul CRD poate desemna, pe bază de procură, o altă persoană din instituţie, inclusiv cu drept de vot.

Deciziile Consiliului Regional vor fi aduse la cunoştinţa persoanelor interesate de către secretarul CRD în termen de cel mult 7 zile din data semnării acestora de către preşedinte.

Misiunea şi Rolul ADR

- implicarea în programarea strategică a dezvoltării social-economice a regiunii,
- gestionarea competentă şi eficientă a programelor/proiectelor finanţate din fondurile alocate pentru dezvoltarea regională
- iniţierea programelor pentru promovarea strategică a regiunii

Rol: de a contribui la dezvoltarea durabilă şi echitabilă a întreg teritoriului regiunii Sud, urmărind înlăturarea dezechilibrelor dintre zonele regiunii în favoarea locuitorilor ei.

Atribuţiile Agenţiei

- Consolidează eforturile actorilor implicaţi în DR;
- Coordonează procesul de planificare strategică regională, inclusiv pe sectoarele aferente SDR Sud;
- Identifică ideile de proiecte regionale şi mobilizează APL din regiune pentru creare de parteneriate;

- Implementează proiectele regionale din FNDR si sursele partenerilor de dezvoltare;
- Monitorizează utilizarea surselor FNDR în regiune;
- Promovează imaginea RDS în țară și peste hotarele ei;
- Atragerea resurselor suplimentare pentru implementarea SDR Sud ;
- Asigură secretariatul CRD Sud.

Rezultatele activității ADR Sud (2010-2019)

- Asigurată buna desfășurare a Apelului de Propuneri de Proiecte I, Apelului de Propuneri de Proiecte II și a Apelului de Propuneri de Proiecte III ;
- Elaborat Planul Operațional Regional Sud 2010-2012, Planul Operațional Regional Sud 2013-2015 și Planul Operațional Regional Sud 2016-2019 ;
- Implementate integral 40 proiecte investiționale în RDS, inclusiv 28 din sursele FNDR, 12 din alte surse (GIZ);
- Valorificate surse financiare total de 585,3 mln lei, inclusiv 411,1 mln lei din FNDR și 174,2 mln lei din sursele externe (GIZ).

Au votat:

Pro – 28 **Contra – 0** **S-au abținut – 0**

S-a decis:

1. **Se ia act de informația prezentată de dna Maria Culeșov, directorul Agenției de Dezvoltare Regională Sud cu privire la politica dezvoltării regionale și rolul Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud în procesul decizional.**

2. **Prezenta decizie întră în vigoare de la data adoptării.**

II. S-a examinat:

I. Cu privire la desemnarea președintelui și vicepreședintelui Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud

Dna Maria Culeșov, director ADR Sud, a oferit cuvîntul dlui **Dorin Andros**, Secretar de Stat, pentru a pune în discuție subiectul referitor la desemnarea președintelui și vicepreședintelui Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud.

Dl Dorin Andros, Secretar de Stat, a precizat, că în conformitate cu prevederile pct. 14 din Regulamentul-cadru al Consiliului Regional pentru Dezvoltare, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 127 din 08.02.2008, la propunerea MADRM membrii Consiliului aleg din rîndul membrilor – reprezentanți ai autorităților administrației publice locale, președintele și vicepreședintele cu majoritatea de voturi ale membrilor Consiliului.

- În acest context, folosindu-mă de atribuțiile rezervate Ministerului, propun desemnarea în calitate de Președinte al Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud a dlui Piotr Pușcari, președinte al raionului Basarabeasca.

Au votat:

- **Pro – 27** **Contra – 0** **S-au abținut – 1**

Dl Dorin Andros, Secretar de Stat, a propus desemnarea în calitate de Vicepreședinte al Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud a dlui Marcel Cenușa, președinte al raionului Cahul.

Au votat:

- **Pro – 28** **Contra – 0** **S-au abținut – 0**

S-a decis:

1. **Se desemnează, Dl Piotr Pușcari, președinte al raionului Basarabeasca, în funcția de președinte al Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud.**

2. **Se desemnează, Dl Marcel Cenușa, președinte al raionului Cahul, în funcția de vicepreședinte al Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud.**

3. **Prezenta decizie întră în vigoare de la data adoptării.**

"Am fost onorat să fiu ales astăzi preşedinte al forului regional şi cred că cea mai importantă misiune a mea, de acum încolo, este să-mi aduc aportul la dezvoltarea nu doar a raionului Basarabeasca, ci și a regiunii în ansamblu. Și împreună cu colegii din CRD Sud, preşedinți de raioane, primari, reprezentanți ai businessului și mediului asociativ, vom munci ca să atragem investiții majore, astfel încât Regiunea de Dezvoltare Sud să ajungă a fi una atractivă, cu o infrastructură modernă, cu o economie durabilă și comunități prospere", a declarat **Piotr Pușcari,** preşedintele raionului Basarabeasca şi preşedintele nou ales al CRD Sud.

III. S-a examinat:

1. **Cu privire la desemnarea reprezentantului sectorului privat în Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale**

Dl Piotr Pușcari, preşedinte al Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud, a menționat, că în conformitate cu prevederile Regulamentului, Consiliul Regional pentru Dezvoltare Sud urmează să desemneze reprezentantul său din sectorul privat în componența Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale.

Întrebări și propuneri:

1. **Dl Nicolae Gorban**, membru CRD Sud - preşedintele raionului Căuşeni, a propus pe dna Svetlana Nițoreanu în calitate de reprezentantului sectorului privat în Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale.
   Dna Svetlana Nițoreanu și-a prezentat membrilor CRD Sud succint domeniul de activitate din bibliografia.

2. **Dl Sergiu Andronachi,** membru CRD Sud – primarul or. Cimișlia, a propus pe dl Gheorghe Netedu în calitate de reprezentantului sectorului privat în Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale.

   Dl Gheorghe Netedu și-a prezentat membrilor CRD Sud succint domeniul de activitate din bibliografia.

Au votat:

pentru dna Nițoreanu Svetlana:

Pro – 19	**Contra – 0**	**S-au abținut – 9**

pentru dl Netedu Gheorghe:

Pro – 5	**Contra – 0**	**S-au abținut – 23**

S-a decis:

1. **Se desemnează, Dna Nițoreanu Svetlana, reprezentantul sectorului privat din Regiunea de Dezvoltare Sud în calitate de reprezentantul sectorului privat în Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale.**

2. **Prezenta decizie întră în vigoare de la data adoptării.**

Secretarul de Stat, dl Dorin Andros a felicitat conducerea CRD Sud și membrii noi aleși și a precizat, că Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și ADR Sud salută și încurajează implicarea activă a tuturor membrilor Consiliului în procesul de realizare a politicii de dezvoltare regională.

IV. S-a examinat:

I. Cu privire la audierea Raportului de implementare a Strategiei de Dezvoltare Regională Sud pentru anul 2019

Dna Maria Culeșov, director ADR Sud, a prezentat informația privind Raportul de implementare a Strategiei de Dezvoltare Regională Sud pentru anul 2019.

Prin intermediul unui raport amplu de implementare a Strategiei de Dezvoltare Regonală Sud 2016-2020, în perioada anului 2019, actorilor de dezvoltare regională și invitaților la ședință le-au fost prezentate cele mai importante rezultate obținute de specialiștii Agenției în domeniul implementării proiectelor de dezvoltare regională, programare regională și cooperare externă, atragere investiții, organizare evenimente de promovare a regiunii, schimb de experiență și bune practici etc. Totodată, membrii CRD Sud au fost informați despre activitățile Agenției planificate pentru anul 2020, care se regăsesc în Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei de Dezvoltare Regională Sud 2016-2020, în anul 2020.

Potrivit raportului, în 2019, ADR Sud a realizat proiecte de dezvoltare regională și a organizat evenimente al căror principal obiectiv a fost implementarea politicii de dezvoltare regională și

atragerea investitorilor străini în regiune. Astfel, în 2019, valoarea totală a investițiilor în Regiunea de Dezvoltare Sud se cifrează la **107,13** milioane lei, din care **31,13** milioane lei sunt bani valorificați din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională (FNDR), **74,3** mln lei - mijloace financiare valorificate din sursele UE, GIZ și 1,7 milioane lei - atrași din surse externe.

Membrii CRD Sud au luat act de activitățile realizate de Agenție în vederea implementării proiectelor investiționale finanțate din FNDR și din sursele UE, de rolul și atribuțiile care le revin în realizarea obiectivelor politicii naționale și regionale în domeniul dezvoltării regionale, precum și de atribuțiile și activitatea curentă a ADR Sud, instituție ce realizează obiectivele regionale și naționale de dezvoltare regională în Regiunea de Dezvoltare Sud a Republicii Moldova.

Întrebări și propuneri:

În urma discuțiilor privind modificarea Regulamentului-cadru al Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud, **Dl Igor Malai,** Șef Direcția politici de dezvoltare regională a propus elaborarea de către membrii CRD Sud proiectului de decizie și înaintarea proiectului dat la următoare ședință a Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud.

Dl Andrei Tomescu, membru CRD Sud, a susținut propunerea dlui Igor Malai și a subliniat, că este nevoie de studierea minuțioasă a Regulamentului-cadru susnumit, ca la ședința următoare a Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud să fie înaintate propuneri concrete de modificare a Regulamentului-cadru.

Au votat:

Pro - 28 **Contra – 0** **S-au abținut - 0**

S-a decis:

1. **Se ia act de prezentare a Raportului de implementare a Strategiei de Dezvoltare Regională Sud pentru anul 2019 (se anexează).**

2. **Prezenta decizie întră în vigoare de la data adoptării.**

V. S-a examinat:

I. Cu privire la aprobarea Planului de implementare a Strategiei de Dezvoltare Regională Sud și activității operaționale a Agenției de Dezvoltare Sud pentru anul 2020

Dna Maria Culeșov, director ADR Sud, a prezentat informația privind Planului de implementare a Strategiei de Dezvoltare Regională Sud și activității operaționale a Agenției de Dezvoltare Sud pentru anul 2020.

Strategia de Dezvoltare Regională Sud 2016-2020

- Aprobată prin decizia CRD Sud nr. 1/02 din 05.02.2016
- Are un plan de acțiuni prevăzut pentru perioada 2016-2020
- Stă la baza elaborării planurilor anuale de acțiuni

- Planul anual de acțiuni este și el aprobat de CRD Sud
- ADR Sud monitorizează implementarea planului anual de acțiuni
- ADR Sud raportează semestrial CRD Sud și MADRM despre implementare.
  - Prezentul Plan anual de implementare (PAI) al SDR Sud 2016 -2020 este elaborat pentru perioada 01.01.2020 – 31.12.2020 și include activitățile ADR Sud privind implementarea politicii de dezvoltare regională în RDS.
  - Planul este în concordanță cu cadrul normativ și strategic al politicii de dezvoltare regională.

Planificare Strategică

- ✓ Actualizarea planului de acțiuni din PRS EE; PRS DRL; PRS AAC;
- ✓ Analiza potențialului de dezvoltare economică a RDS, în contextul specializării regiunilor. Elaborarea studiului privind specializarea inteligentă a regiunii;
- ✓ Elaborarea structurii analizei socio-economice. Crearea bazei de date cu indicatori statistici necesari în elaborarea analizei socio-economice a RDS;
- ✓ Instruirea reprezentanților APL privind idetificarea ideilor și elaborarea de note conceptuale viabile pentru noul apel de propuneri de proiecte din FNDR;
- ✓ Asigurarea secretariatului CRS AAC și CRS MDS;
- ✓ Dezvoltarea capacităților membrilor CRS AAC și MDS.

Activități de guvernare eficientă

- Asigurarea secretariatului CRD Sud;
- Dezvoltarea capacităților noilor membri a CRD Sud;
- Asigurarea transparenței activității ADR Sud și a vizibilității proiectelor de dezvoltare regională;
- Monitorizarea implementării Strategiei de Dezvoltare Regională Sud, a Planului Operațional Regional și raportarea implementării MADRM și CRD Sud;
- Planificarea și asigurarea utilizării eficiente a mijloacelor financiare gestionate de agenție;
- Alte activități conexe.

Atragerea investițiilor

- ❖ Asigurarea funcționalității portalului investițional;
- ❖ Promovarea regiunii ca destinație pentru investiții;
- ❖ Consolidarea parteneriatelor existente și identificarea noilor parteneri de dezvoltare;
- ❖ Organizarea sesiunilor de informare „Info Day" pentru APL I și II;
- ❖ Promovarea și facilitarea cooperării intercomunitare pentru elaborarea și aplicarea proiectelor regionale;
- ❖ Identificarea surselor de finanțare pentru implementarea Programelor Regionale Sectoriale ISA și Atractivitatea Turistică a RDS.

Întrebări și propuneri:

Dl Igor Malai, Șef Direcția politici de dezvoltare regională, a propus, ca ședințele Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud să fie organizate în fiecare raion al Regiunii Sud pentru implicarea mai activă a tuturor membrilor CRD Sud.

Dl Valeriu Mustață, membru CRD Sud, a intervenit cu o propunere către Agenția de Dezvoltare Regională Sud pentru organizarea vizitelor la proiectele, care se află în procesul de implementare în Regiunea Sud pentru cunoașterea situației curente despre procesul de implementare a proiectelor.

Au votat:

Pro - 28 **Impotrivă – 0** **S-au abținut - 0**

S-a decis:

1. **Se aprobă Planul de implementare a Strategiei de Dezvoltare Regională Sud 2016-2020 pentru anul 2020 (se anexează).**

2. **Prezenta decizie întră în vigoare de la data adoptării.**

VI. S-a examinat:

I. Cu privire la proiectul „Modernizarea Serviciilor Publice Locale"

La finalul evenimentului, **Dl Petru Veverița**, șeful Unității consiliere politici în dezvoltare regională în cadrul GIZ Moldova, le-a vorbit noilor membri ai CRD Sud despre asistenţa acordată de proiectul „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova" în procesul de implementare a politicii de dezvoltare regională în Republica Moldova.

Au votat:

Pro - 28 **Impotrivă – 0** **S-au abținut - 0**

S-a decis:

1. **Se ia act de informația prezentată cu privire la proiectul „Modernizarea Serviciilor Publice Locale".**

2. **Prezenta decizie întră în vigoare de la data adoptării.**

Dl Piotr Pușcari, președinte al Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud:

- Toate întrebările, stipulate în ordinea de zi a ședinței CRD, au fost examinate cu succes, conform agendei.

Preşedinte al Consiliului **Piotr PUȘCARI**

Contrasemnat:
Secretar al şedinţei **Maria CULEŞOV**